

Kerkplein 2 T (0343) 56 56 00
Postbus 200 F (0343) 41 57 60
3940 AE Doorn E info@heuvelrug.nl

“Thuis in de Utrechtse Heuvelrug”

Actieplan integratie nieuwkomers

Datum 7 juni 2016
Team Regie & Faciliteren
Auteur Programmateam integratie
nieuwkomers

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	3
2	Integratie in de Utrechtse Heuvelrug.....	5
3	Het bestuursakkoord tussen VNG en Rijk	7
4	Totstandkoming actieplan.....	8
4.1	Inleiding.....	8
4.2	Totstandkoming actieplan.....	8
4.3	Vorming klankbordgroep nieuwkomers.....	11
5	De 7 thema's en hun speerpunten.....	13
5.1	Inleiding.....	13
5.2	Inburgering.....	13
5.3	Huisvesting.....	15
5.4	Werk en inkomen	18
5.5	Onderwijs	21
5.6	Gezondheidszorg	24
5.7	Vrijwilligerswerk.....	26
5.8	Sport en Vrije Tijd	27
5.9	Communicatie en participatie.....	29
6	De financiën	31
7	Tijdpad op hoofdlijnen.....	35
	Bijlage: Motie gemeenteraad.....	36

1 Inleiding

In november 2015 nam de gemeenteraad een motie aan(zie bijlage 1), waarmee de raad het college opdracht gaf om een bijeenkomst te beleggen met alle betrokken organisaties rondom integratie van nieuwkomers in onze gemeente.

Daarnaast kreeg het college de opdracht om op basis van de uitkomsten van deze bijeenkomst een integraal actieplan op te stellen over de integratie van nieuwkomers in onze gemeente.

Op 25 januari 2016 organiseerden we een brede bijeenkomst, die bezocht werd door meer dan 100 belangstellende inwoners en organisaties. Ook een aantal al ingeburgerde nieuwkomers was aanwezig. Hen is later gevraagd om een klankbordgroep te vormen.

De bijeenkomst leverde een zevental thema's op met concrete speerpunten, waaraan we de komende jaren gezamenlijk met maatschappelijke organisaties, inwoners en natuurlijk nieuwkomers werken. Hierbij hanteren we de uitgangspunten dat we een barmhartige en ruimhartige gemeente zijn wat betreft integratie van nieuwkomers, en dat we tegelijkertijd hiervoor draagvlak creëren bij al onze inwoners.

Het betreft de volgende thema's: inburgering, huisvesting, werk en inkomen, onderwijs, gezondheidszorg, vrijwilligers en sport en vrije tijd. We organiseerden een tweede bijeenkomst op 31 mei 2016 waarin we de opgehaalde speerpunten en de daaraan verbonden actiepunten aan de inwoners en betrokken organisaties voorlegden. We deden dit opnieuw samen met de klankbordgroep en een aantal stakeholders (betrokken organisaties, die samen met ons de thema's verder willen concretiseren). Op de bijeenkomst stelden we de volgende vragen:

- Zijn de speerpunten helder geformuleerd?
- Op welke manier wilt/kunt u/uw organisatie de komende tijd bijdragen aan het realiseren van de actiepunten? Wat hebt u daarbij nodig?

Ook deze bijeenkomst werd zeer goed bezocht met meer dan 100 belangstellenden. Uit de aantallen belangstellende inwoners en organisaties bij beide bijeenkomsten blijkt dat we draagvlak hebben rondom de uitwerking van dit onderwerp.

Meer informatie over de totstandkoming van het actieplan kunt u lezen in hoofdstuk 4.

Het resultaat van de opgehaalde concrete speer- en actiepunten treft u aan in hoofdstuk 5. Daar hebben we ook inzichtelijk gemaakt wie de actiepunten gaat uitvoeren, wat de geschatte kosten zijn en op welke termijn de actiepunten worden uitgevoerd.

In hoofdstuk 6 geven we inzicht in de financiën: wat krijgen we vanuit het Rijk en op welke manier geven we de gelden uit aan nieuwkomers.

Hierin nemen we ook de kosten mee voor (tijdelijk) extra inzet van personeel bij het thema Omgeving (Huisvesting) en Samenleving (programmamanagement asielzaken/nieuwkomers). In hoofdstuk 7 staat het tijdpad in hoofdlijnen.

Omdat er uit de lokale samenleving veel meer suggesties zijn gedaan dan we praktisch hebben kunnen opnemen in dit actieplan en er ook continu (landelijk en regionaal) ontwikkelingen zijn rondom dit onderwerp, bekijken we per jaar of het actieplan moet worden aangevuld/aangepast met nieuwe initiatieven.

2 Integratie in de Utrechtse Heuvelrug

Onze gemeente heeft veel ervaring met de opvang van vluchtelingen, onder meer in het asielzoekerscentrum (azc) Leersum, waar al ruim 25 jaar asielzoekers worden opgevangen. Daarnaast vangen we sinds 2014 ook kortdurend asielzoekers op in Overberg.

Tot 1 januari 2013 werkte de integratie als volgt:

- Nieuwkomers met een status vanuit het azc werden gehuisvest in onze gemeente.
- De gemeente was verantwoordelijk voor de inburgering. De Regionale Sociale Dienst speelde een belangrijke rol om ervoor te zorgen dat de inburgering verliep binnen de wettelijke kaders. Nieuwkomers werden aan de hand genomen om ervoor te zorgen dat aan de wettelijke vereisten werd voldaan. Daarnaast speelden vrijwilligers, taalcoaches, scholen, kerken en door de gemeente gesubsidieerde maatschappelijke begeleiding een belangrijke rol in de integratie.

Na 1 januari 2013 is bij wet (wet Inburgering) de verantwoordelijkheid van inburgering gelegd bij de inburgeringsplichtige. Hij/zij is nu zelf verantwoordelijk voor het resultaat en niet langer de gemeente. Als gemeente hebben we uiteraard veel belang bij goed ingeburgerde nieuwkomers, maar onze rol om dit te bereiken is daarbij gewijzigd van een uitvoerende naar een faciliterende rol.

Wij faciliteren inburgeraars door maatschappelijke begeleiding te subsidiëren. De maatschappelijke begeleiding in onze dorpen wordt uitgevoerd door de Vluchtelingen Werkgroep Utrechtse Heuvelrug (VWUH).

Participatieverklaring

De participatieverklaring is bedoeld om nieuwkomers te wijzen op de rechten en plichten en de fundamentele waarden van de Nederlandse samenleving. De participatieverklaring is nog geen wettelijke taak. Op dit moment wordt door het kabinet gewerkt aan een wetwijziging van de wet inburgering. Na de wetwijziging zal de participatieverklaring een verplicht onderdeel uitmaken van de wet Inburgering. De geplande datum van de wijziging is 1 juli 2017.

Het Rijk heeft vooruitlopend op de wetgeving bepaald dat het budget voor maatschappelijke begeleiding van € 2.370,00 (per nieuwkomer in de leeftijd van 16 t/m 64 jaar) alleen wordt uitgekeerd als de gemeente voor 1 september 2016 een plan van aanpak (over de invoering van het participatietraject) bij het COA heeft ingediend. Het plan van aanpak moet beschrijven op welke wijze de gemeente uitvoering geeft aan het participatietraject voor nieuwkomers die in onze gemeente worden gehuisvest. Onze gemeente ziet in de praktijk dat inburgering en kennis nemen van Nederlandse normen en waarden een resultaat is van een goede maatschappelijke begeleiding. Daarom zetten wij onverminderd in op versterking van de maatschappelijke begeleiding. In dat kader zijn we (in regionaal verband) in overleg met de NVA voor inkopen van een training Overstap. In deze training van 8 bijeenkomsten leren de nieuwkomers over eigen kracht, integreren (cultuur, kernwaarden ed), maar ook over rechten en plichten in de Nederlandse samenleving, leefgedrag, opvoeding etc. In paragraaf 5.2 leest u hier meer over.

Meer informatie

Op de website van de rijksoverheid is veel achtergrond informatie te vinden over de asielprocedure, de vormen van opvang van asielzoekers en de huisvesting van statushouders (nieuwkomers). Wie hier meer over wil weten, kan terecht op:

<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/asielbeleid/vraag-en-antwoord> .

3 Het bestuursakkoord tussen VNG en Rijk

Op 27 november 2015 hebben de VNG en het Rijk het onderhandelaarsakkoord verhoogde asielinstroom afgesloten. Het akkoord is ontstaan uit de wens van het kabinet en de VNG om tot een brede en sluitende aanpak van de vluchtelingenproblematiek te komen. Het akkoord is gebaseerd op de volgende uitgangspunten:

- een heldere verdeling van taken en verantwoordelijkheden;
- het optimaal benutten van de mogelijkheden rekening houdend met de omstandigheden van individuele gemeenten en samenwerkende gemeenten;
- een gezamenlijke inzet voor het verkrijgen en behoud van draagvlak onder de inwoners, maatschappelijk middenveld en andere stakeholders;
- een compensatie aan gemeenten voor de feitelijk gemaakte kosten.

Inhoudelijk bestaat het akkoord uit een beschrijving van de gesignaleerde opgaven waarvoor Nederland, vanwege de verhoogde instroom, komt te staan. De afspraken uit het akkoord gaan over thema's die variëren van huisvesting tot onderwijs. Het akkoord wordt door beide partijen (Rijk en VNG) gezien als een startpunt voor blijvende samenwerking met het Rijk.

In onze lokale situatie herkennen wij alle in het akkoord benoemde onderdelen als relevant. Ons actieplan is daarom ook vormgegeven langs de contouren van het bestuursakkoord. Inmiddels is er op 28 april 2016 een uitwerkingsakkoord afgesloten waarin op een aantal punten uit het onderhandelaarsakkoord een nadere precisering is beschreven en inzicht wordt gegeven over de financiering aan gemeenten.

Over de financiën leest u meer in hoofdstuk 6.

4 Totstandkoming actieplan

4.1 Inleiding

Door de verhoogde vluchtelingenstroom neemt het aantal statushouders dat wij als gemeente moeten huisvesten fors toe. Daarom heeft de raad in november aan het college gevraagd om een brede bijeenkomst te organiseren over de integratie van deze nieuwe inwoners in onze dorpen (zie bijlage 1). In dit hoofdstuk wordt uiteengezet welke stappen wij hebben gezet om tot dit actieplan te komen.

4.2 Totstandkoming actieplan

Vorming coördinatiegroep asielzaken

Binnen de gemeente zijn naast de medewerker die asielzaken in zijn pakket heeft, veel medewerkers actief bezig met dit onderwerp, onder meer medewerkers burgerzaken (inschrijvingen), huisvesting (woningen voor statushouders), gezondheidszorg, communicatie, veiligheid, vergunningen. Daarom is eind 2015 gestart met een programmateam, waarin deze medewerkers wekelijks met elkaar alle ontwikkelingen doorspreken en werkzaamheden afstemmen. Dit team heeft ook het plan van aanpak gemaakt om tot dit actieplan te komen en de bijeenkomsten voorbereid.

Eerste bijeenkomst 'Thuis in de Utrechtse Heuvelrug'

Op 25 januari 2016 was de eerste bijeenkomst 'Thuis in de Utrechtse Heuvelrug'. De opzet van deze bijeenkomst is voorafgaand besproken met een vertegenwoordiging van de indieners van de motie.

Voor de bijeenkomst was grote belangstelling (ongeveer 140 deelnemers). De deelnemers hadden een heel diverse achtergrond, zo waren er inwoners, raadsleden, vertegenwoordigers van sportverenigingen, kerken, politie, vluchtelingenwerkgroep, gezondheidszorg, sociale dorpsteams, woningbouwverenigingen, onderwijs, kinderopvang enz.

De avond startte met een plenair gedeelte waar de burgemeester als coördinerend portefeuillehouder een inleidende verhaal hield over wat er op dit moment allemaal speelt rondom vluchtelingen/nieuwkomers in onze gemeente. Daarbij ging hij ook in gesprek met een vijftal nieuwkomers dat korte of langere tijd in onze gemeente woont.

Daarna volgden drie rondes waarbij alle bezoekers konden meepraten over drie van de volgende thema's:

- werk en inkomen;
- onderwijs en inburgering;
- huisvesting;
- gezondheidszorg;
- jeugdzorg en welzijn;
- sport en vrijetijdsbesteding;
- vrijwilligers mobiliseren.

Bij alle tafels waren een gespreksleider en een notulist vanuit de gemeente en deels ook uit de gemeenteraad. Aan de tafels kwamen de volgende vragen aan de orde:

- Wat zouden we nog meer kunnen doen?
- Wat is hiervoor nodig?
- Welke rol kan ik/mijn organisatie hierbij spelen?
- Ben ik/is mijn organisatie bereid om hier een bijdrage aan te leveren.

Tijdens de plenaire afsluiting koppelden alle gespreksleiders kort de opbrengsten van hun thema terug en werd aangegeven hoe het vervolgtraject eruit zou zien.

Stand van zaken- mail plus bedankje naar deelnemers bijeenkomst "Thuis op de Heuvelrug"

In de week van 15 februari ontving iedereen die zich had aangemeld voor de bijeenkomst/zijn email-adres had verstrekt, een mail van de burgemeester om hem/haar te bedanken voor de aanwezigheid/input en kort de voortgang te melden.

Uitwerking input

In februari zijn de flappen met input uitgewerkt die volgeschreven zijn op 25 januari. Hierbij is alle inbreng gerubriceerd om zo input te kunnen vormen voor het concept actieplan op thema's.

Interne werkconferentie over concept-actieplan

Op basis van alle input was er op 15 maart een interne werkconferentie. Tijdens deze conferentie hebben het programmateam en alle medewerkers die op een of andere wijze een rol spelen in dit dossier (huisvesting, onderwijs, burgerzaken, werkgelegenheid, welzijn, ruimtelijke ordening, veiligheid, communicatie enz.) op basis van alle input van 25 januari speerpunten per thema geformuleerd.

Klankbordgroep statushouders

Op woensdag 31 maart was er een gesprek om te toetsen of de speerpunten aansluiten bij de ideeën/wensen van de doelgroep. Hiervoor is met medewerking van de Vluchtelingenwerkgroep een klankbordgroep samengesteld van tien statushouders die allen al kortere of langere tijd in onze dorpen wonen. Tijdens dit zeer prettige gesprek bleek dat de speerpunten met wat toevoegingen goed aansloten bij de wensen en ideeën van de klankbordgroep en dus een goede basis vormen voor de verdere uitwerking van het actieplan.

Bespreking speerpunten in college

Dinsdag 5 april zijn de speerpunten met de aanvullingen vanuit de klankbordgroep besproken in het college.

Projectwebsite www.heuvelrug.nl/asielzoekers

Om alle informatie over dit onderwerp overzichtelijk bij elkaar te hebben, is op de gemeentelijke website een projectpagina ingericht. Via de hierboven vermelde 'shortlink' die voortaan in alle communicatie word meegenomen, is deze eenvoudig te vinden.

Besprekingen met belangrijke stakeholders

Voorafgaand aan de tweede bijeenkomst waren er in mei voorbesprekingen met belangrijke stakeholders per thema. Deze stakeholders, bijvoorbeeld de Vluchtelingenwerkgroep voor het thema inburgering, willen we nadrukkelijk betrekken bij de concrete uitwerking van de speerpunten in het actieplan. Daarnaast is in de meeste gevallen ook met hen de tweede bijeenkomst per thema voorbereid.

Tweede bijeenkomst 'Thuis in de Utrechtse Heuvelrug'

Op 31 mei was de tweede bijeenkomst "Thuis op de Heuvelrug". Voor deze bijeenkomst is iedereen uitgenodigd die ook eerder is uitgenodigd/zijn emailadres heeft achtergelaten. Daarnaast was er ook een algemene oproep gedaan via de gebruikelijke kanalen. Tijdens de bijeenkomst was er een korte plenaire introductie waarin de burgemeester het doel van de avond toelichtte. Daarna waren er deelsessies per thema waar de aanwezigen in gesprek gingen over de verdere aanscherping van de speerpunten en welke rol zij in het vervolg voor zichzelf zien weggelegd. Deze input is verwerkt in dit actieplan. Medewerkers die intern de thema's trekken, begeleidden de deelsessies en werden daarbij veelal bijgestaan door ketenpartners, zoals de woningbouwvereniging, de GGD enz.

In de deelsessies zijn de volgende thema's besproken:

- inburgering
- huisvesting
- werk en inkomen
- onderwijs
- gezondheidszorg (incl. jeugdhulp)
- vrijwilligerswerk
- sport en vrijetijd.

Daarnaast is als extra gespreksonderwerp 'communicatie en participatie' op de agenda gezet. Ten opzichte van de eerdere indeling zijn onderwijs en inburgering gezien de omvang uit elkaar gehaald. Jeugdhulp is geïntegreerd in gezondheidszorg. Het extra onderwerp 'communicatie en participatie' is toegevoegd. Enerzijds omdat wij bij de uitvoering van het actieplan inwoners hierover graag willen laten meedenken. Anderzijds omdat er vanuit de VWUH behoefte is aan expertise op dit terrein.

4.3 Vorming klankbordgroep nieuwkomers

Bij de eerste bijeenkomst waren zoals al eerder vermeld ook meerdere nieuwkomers aanwezig uit onze dorpen. Op initiatief van de burgemeester heeft de Vluchtelingenwerkgroep bemiddeld om een klankbordgroep samen te stellen met een vertegenwoordiging van nieuwkomers. Met deze groep willen wij met regelmaat overleggen om te kijken of we de juiste dingen doen (bij de uitvoering van dit

actieplan) en van hen te horen waar zij tegenaan lopen. De klankbordgroep heeft een positieve reactie gegeven op dit actieplan en kijkt uit naar samenwerking bij de uitvoering.

5 De 7 thema's en hun speerpunten

5.1 Inleiding

We hebben 7 thema's benoemd, die integraal meegenomen moeten worden in de integratie van nieuwkomers in onze gemeente. Het betreft de thema's: inburgering (5.2), huisvesting (5.3), werk en inkomen (5.4) onderwijs (5.5), gezondheidszorg (5.6), vrijwilligerswerk (5.7) en sport en vrije tijd (5.8).

Aanvankelijk benoemden we als achtste thema communicatie en participatie. In de loop van het traject bemerkten we dat dit onderwerp bij alle thema's aan de orde is en dus niet apart benoemd hoeft te worden (5.9).

Hieronder treft u per thema aan:

- de speerpunten (wat gaan we doen?)
- de actiepunten (hoe gaan we dit doen?)
- de uitvoerders (wie gaat het doen?)
- de kosten (wat kost het?)

5.2 Inburgering

We vinden het belangrijk dat onze nieuwe inwoners goed ingeburgerd zijn. Daarom faciliteren we de inburgering zoveel als mogelijk is. De begeleiding van de nieuwkomers doet de Vluchtelingenwerkgroep Utrechtse Heuvelrug (VWUH). Denk hierbij aan hulp bij aanvragen van een uitkering, scholing, verzekeringen en hulp bij het verkrijgen van medische zorg.

Bij inburgering hoort ook participeren en integreren. Naast de VWUH werken we samen met andere partners. Een van deze partners is de NVA. Deze organisatie biedt in het kader van de Participatieverklaring een training aan voor nieuwkomers.

Wat gaan we doen?	Hoe gaan we dat doen ?	Wie gaat het doen?	Wat kost het?
<p>We versterken de positie van Vluchtelingenwerkgroep Utrechtse Heuvelrug (VWUH) en daarmee de uitvoering van de maatschappelijke begeleiding.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. VWUH zorgt ervoor dat de coördinatie van maatschappelijke begeleiding voor 28 uur per week kwalitatief gewaarborgd blijft. 2. VWUH gaat voldoende gekwalificeerde vrijwilligers aan zich binden. 3. VWUH zorgt voor uitbreiding van de bekendheid bij relevante organisaties en personen. 4. In regionaal verband kopen we het participatietraject Overstap in bij NVA. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. VWUH voert uit, gemeente stelt budget en kantoor ruimte beschikbaar. 2. VWUH, gemeente faciliteert (zie ook onderdeel vrijwilligers). 3. VWUH, gemeente faciliteert door het schrijven van een communicatiestrategie voor dit doel en het maken van een overzicht van de relevante organisaties en initiatieven. 4. De NVA voert dit uit, in nauw overleg met VWUH, om te voorkomen dat er zaken dubbel gedaan worden. 	<p>2016: € 12.256,00 2017: € 34.406,00 (extra, dus bovenop de bestaande subsidie aan VWUH van € 63.594,00).</p> <p>2016: € 24.000,00 2017: € 20.664,00 (op basis van aantallen volwassen nieuwkomers ad € 240,00 per traject).</p>

Wat gaan we doen?	Hoe gaan we dat doen ?	Wie gaat het doen?	Wat kost het?
We zorgen voor meer contact tussen nieuwkomers en oudkomers.	Dit onderwerp is thema overstijgend en moet binnen alle thema's worden toegepast als efficiënte bijdrage voor inburgering. VWUH gaat buddy's (nieuwkomers die goed ingeburgerd zijn) inzetten om andere nieuwkomers te helpen.	VWUH.	Past binnen reguliere budget van gemeente en VWUH.

5.3 Huisvesting

Gemeenten krijgen naar rato van het aantal inwoners ieder half jaar een taakstelling voor te huisvesten vergunninghouders c.q. statushouders (verder nieuwkomers genoemd). De taakstelling is de laatste jaren fors toegenomen: werden in 2012 nog 13 nieuwkomers gehuisvest, in 2015 moesten wij 83 nieuwkomers huisvesten, en in 2016 is dit opgelopen naar 123 personen.

De taakstelling is hiermee dusdanig hoog geworden dat het in 2015 niet is gelukt het vereiste aantal te huisvesten: we hebben vorig jaar 62 personen in 23 woningen gehuisvest. Daardoor bedraagt het feitelijk te huisvesten nieuwkomers in 2016 144 personen (123 + 21 achterstand van 2015).

Omdat nieuwkomers voor hun huisvesting afhankelijk zijn van de sociale huurvoorraad voeren we de taakstelling in nauwe samenwerking met de (lokale) woningcorporaties uit.

Ondanks de inspanningen van de woningcorporaties is door de hoge taakstelling het huisvesten in de bestaande sociale huurvoorraad nauwelijks meer realiseerbaar. Meer dan 25 % van de vrijkomende woningen moet worden toegewezen aan nieuwkomers, en wanneer er meer alleenstaande nieuwkomers aan onze gemeente worden gekoppeld, wordt dit aandeel nog hoger. Hiermee wordt de slagingskans van regulier

woningzoekenden en andere urgente groepen verminderd en komt ook de huisvesting van bijzondere doelgroepen in de knel. Momenteel hebben we t/m mei 2016 voor 70 mensen woonruimte gerealiseerd in onze gemeente.

We zoeken daarom ook naar andere mogelijkheden om nieuwkomers te huisvesten.

Wat gaan we doen?	Hoe gaan we dat doen?	Wie gaat het doen?	Wat kost het?
<p>We voldoen aan de taakstelling voor huisvesting van nieuwkomers (144 personen in 2016, waarvan er reeds 70 zijn uitgeplaatst)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. We werken nauw samen met de woning corporaties om nieuwkomers te huisvesten in bestaande sociale huurvoorraad; 2. Als de voorrangs- regeling voor nieuwkomers wordt afgeschaft, maken we een regionale urgentieregeling voor huisvesten van nieuwkomers in sociale huurwoningen; 3. We onderzoeken alternatieve huisvestingsmogelijk heden. Zo maken we momenteel een businesscase voor tijdelijke huisvesting van nieuwkomers in het 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Woningcorporaties samen met gemeente. 2. Gemeenten in samenwerking met regio. 3. Gemeente, woningcorporaties, HeuvelrugWonen, OTAV¹, COA, VWUH. 	<p>2016: € 23.473,00 2017: € 35.210,00 (dit betreft de extra inzet van 0,5 fte op het onderdeel wonen bij thema Omgeving) Nvt. PM</p>

¹ OndersteuningsTeam Asielzoekers en Vergunninghouders. Dit team vanuit de Vereniging Nederlandse Gemeenten kan ingezet worden door gemeenten.

Wat gaan we doen?	Hoe gaan we dat doen?	Wie gaat het doen?	Wat kost het?
	<p>Roosevelddhuis op Hydepark;</p> <p>4. We stimuleren sociale woningbouw bij nieuwbouwprojecten door vast te houden aan de 35% norm bij nieuwbouw;</p> <p>5. We onderzoeken de mogelijkheden voor het plaatsen van tijdelijke containerwoningen in de tuin voor tijdelijke huisvesting van nieuwkomers in afwachting van definitieve zelfstandige huisvesting. In Maarn bestaat hiervoor belangstelling, waarbij een straat zich inspant om inburgering te regelen, terwijl de nieuwkomer een bijdrage levert aan de leefbaarheid in de straat/wijk.</p>	<p>4. Gemeente (vastgelegd in woonvisie).</p> <p>5. Gemeente en woningcorporaties (overeenkomstig landelijke beleid tijdelijke plaatsing mantelzorgunits en op grond van tijdelijke bouwvergunning).</p>	<p>Nvt</p> <p>Nvt</p>

Wat gaan we doen?	Hoe gaan we dat doen?	Wie gaat het doen?	Wat kost het?
	6. We onderzoeken de mogelijkheden van zgn. tinyhousing op vrije kavels van ontwikkelaars en gemeente.	6. Idem.	PM
We huisvesten statushouders uit onze AZC's in onze gemeente	We gaan in gesprek met COA om te zorgen dat nieuwkomers uit onze AZC's in onze gemeente geplaatst worden.	Gemeente samen met COA.	Nvt.

5.4 Werk en inkomen

Het vinden van (vrijwilligers)werk is een belangrijke voorwaarde voor succesvolle integratie van de nieuwkomers. Hierbij speelt het beheersen van de Nederlandse taal een belangrijke rol. Werk (onbetaald of betaald) geeft de nieuwkomer naast een inkomen/onkostenvergoeding ook de mogelijkheid om anderen te ontmoeten, de taal (nog) beter te leren en steviger in de Nederlandse samenleving te staan. Belangrijke stakeholder hierbij is de RDWI (Regionale Dienst Werk en Inkomen), die (nieuwe) inwoners in de bijstand begeleidt naar werk. Nieuwkomers zijn veelal inwoners met een taalachterstand en hebben daardoor een lange afstand tot de arbeidsmarkt. De realiteit is dat het momenteel niet gemakkelijk is om in onze regio werk te vinden. We zullen daarom op meerdere manieren ondersteuning moeten bieden om de kansen op werk voor deze inwoners te vergroten. We doen dit onder andere door werkgevers te benaderen voor (vrijwilligers)werk.

Wat gaan we doen?	Hoe gaan we dat doen?	Wie gaat het doen?	Wat kost het?
<p>We faciliteren bij invulling van een zinvolle dagbesteding van nieuwkomers (werk, vrijwilligerswerk).</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. We koppelen de Regionale Dienst Werk en Inkomen (RDWI) aan lokale ketenpartners (o.a VWUH, de Verleiding) en de Sociale Dorpsteams, waardoor we nieuwkomers ondersteuning kunnen bieden. De RDWI heeft een regionaal plan om nieuwkomers naar werk en een zinvolle dagbesteding te begeleiden. 2. Nieuwkomers met een lange afstand tot de arbeidsmarkt melden we aan bij project De Verleiding; 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Gemeente samen met RDWI en lokale partners. 2. Project De Verleiding. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kostenneutraal 2. 2016: € 4.500,-- Project De Verleiding; 2017: € 6.750,--. (dit betreft extra geld voor intake, matching en begeleiding van 50 nieuwkomers)
<p>We zoeken naar mogelijkheden om (vrijwilligers)werk en studie te kunnen combineren. Hierdoor versnelt de taalbeleving in praktische situaties en kan er sneller en effectiever vooruitgang worden geboekt in</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Taalproblemen zijn een belemmering om deel te kunnen nemen aan de samenleving en het vinden van werk. We starten met taalpunten in de dorpen; 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Gemeente samen met partners, bijvoorbeeld bibliotheek, COA, taalcoaches, VWUH, Stichting VluchtelingKinderen, Welnúh en de Sociale Dorpsteams. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. + 2. 2016: € 4.000,-- 2017: € 6.000,-- (dit betreft 4 uur extra coördinatie Taalpunten)

Wat gaan we doen?	Hoe gaan we dat doen?	Wie gaat het doen?	Wat kost het?
de inburgering.	2. We werken vanuit het principe <i>werken door doen</i> . Daarom zoeken we samen met Project De Verleiding naar 'taalervaringsplekken.'	2. Gemeente samen met ondernemersverenigingen.	
We werken samen met lokale ondernemers om nieuwkomers naar werk te begeleiden	<ol style="list-style-type: none"> 1. Er zijn nieuwkomers die graag als startende ondernemer aan de gang willen. Wij koppelen hen aan lokale ondernemers in een buddysysteem. 2. Er is veel behoefte aan stage- en werkervaringsplaatsen. In dat kader sluiten we nieuwe sectorakkoorden met ondernemers in kanssectoren, zodat inwoners met een lange afstand tot arbeidsmarkt een kans krijgen om ervaring op te doen. 3. We onderzoeken of we een pool met ondernemers kunnen opzetten, waar we nieuwkomers aan kunnen koppelen voor 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Gemeente samen met ondernemersverenigingen. 2. Gemeente samen met COA, ondernemers(verenigingen) en WGSP (Werkgeversservicepunt). 3. Gemeente samen met RDWI, WGSP en ondernemers. 	Kostenneutraal

Wat gaan we doen?	Hoe gaan we dat doen?	Wie gaat het doen?	Wat kost het?
	(vrijwilligers)werk. We gebruiken een dergelijke pool in Veenendaal als best practice.		
We bieden laagdrempelige ondersteuning en een goede informatievoorziening bij geldzaken om te voorkomen dat nieuwkomers met geldproblemen te maken krijgen.	<p>1. We organiseren in verschillende dorpen een laagdrempelige inloop <i>Grip op Geld</i> waar (alle) inwoners terecht kunnen voor advies en hulp.</p> <p>2. We verduidelijken de informatie die is opgenomen in beschikkingen en benodigde formulieren en bieden ondersteuning bij de invulling bij de Formulierenbrigade.</p>	<p>1. Gemeente in samenwerking met Sociaal Dorpsteams, Formulierenbrigade, vrijwilligers van Humanitas en Schuldhulpmaatje. Ketenpartners verwachten een kwart meer aanvragen voor ondersteuning.</p> <p>2. RDWI, Formulierenbrigade.</p>	<p>2016:</p> <ul style="list-style-type: none"> - € 3.600,-- Humanitas; - € 3.350,-- Schuldhulpmaatje; - € 2.000,-- Formulierenbrigade <p>2017:</p> <ul style="list-style-type: none"> - € 3.500,-- Humanitas; - € 5.000,-- Schuldhulpmaatje; - € 3.000,-- Formulierenbrigade. <p>(dit betreft extra subsidie)</p>

5.5 Onderwijs

Op grond van internationale verdragen hebben asielzoekers tot 18 jaar, ongeacht hun verblijfsstatus, recht op een passende plek in het primair en voortgezet onderwijs of middelbaar beroepsonderwijs. Onderwijs en het leren van de Nederlandse taal zijn zoals al eerder opgemerkt, de eerste stap op weg naar integratie en participatie. Gemeenten dragen hierbij zorg voor de beschikbaarheid van leslocaties in het primair en

voortgezet onderwijs en hebben de wettelijke taak om een aanbod te doen van vroeg- en voorschoolse educatie, zodat jonge asielzoekers en vergunninghouders met een taalachterstand snel de Nederlandse taal kunnen leren.

Onze gemeente werkt, samen met COA, scholen en kinderopvangorganisatie aan een goed onderwijsaanbod voor asielzoekerskinderen.

Gezamenlijk dragen we er zorg voor dat asielzoekers en vergunninghouders het onderwijs krijgen waar ze recht op hebben. Stakeholder hierin is Stichting Sticht, waar de Driebergse school Valkenheuvel onder valt. Op deze school zijn taalklassen en leren veel nieuwkomers de Nederlandse taal. Ook de kinderopvangorganisatie SKDD uit Driebergen doet veel in de voorschoolse educatie.

Met de stichting VluchtelingKinderen kijken we of de gezamenlijk een pilot kunnen opzetten in het kader van het afronden van een gestarte opleiding.

Wat gaan we doen?	Hoe gaan we dat doen?	Wie gaat het doen?	Wat kost het?
We zorgen dat alle kinderen van nieuwkomers deelnemen aan voorschoolse educatie (vve), basisonderwijs en voortgezet onderwijs.	<ol style="list-style-type: none"> 1. We zorgen voor voldoende vve-plaatsen voor peuter-nieuwkomers in onze gemeente zijn, waarbij het stimulering van het taalniveau centraal staat; 2. We zorgen ervoor dat de schakel- en taalklassen in onze gemeente/regio optimaal worden benut. We doen dit in overleg met betrokken schoolbesturen; 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Gemeente faciliteert, kinderopvangorganisaties voeren uit; 2. Gemeente samen met de schoolbesturen Het Sticht (waar o.a. Valkenheuvel onder valt, de school in Driebergen die veel nieuwkomers opneemt), 	<p>2016: nvt 2017: € 51.440,00 (16 extra kindplaatsen)²</p> <p>Nvt (gedekt uit reguliere OAB-gelden³)</p>

² In 2016 hebben we als gemeente geld beschikbaar gesteld voor 16 extra VVE kindplaatsen. Dit hebben we gedaan naar aanleiding van signalen van de GGD vanwege het stijgende aantal indicaties en het voorkomen van wachtlijsten. Een VVE kindplaats kost € 3.215,00. Voor 2016 is de dekking gehaald uit een stuk onderbenutting van de Rijksgelden in voorgaande jaren. In 2017 zijn hiervoor geen middelen beschikbaar en voeren we deze middelen dit actieplan op.

³ OAB: OnderwijsAchterstandenBeleid.

Wat gaan we doen?	Hoe gaan we dat doen?	Wie gaat het doen?	Wat kost het?
	<p>3. We zorgen ervoor dat nieuwkomers deelnemen aan voortgezet onderwijs.</p> <p>4. We zorgen ervoor dat er voldoende capaciteit is op leerplicht (4 uur extra per week)</p>	<p>CVO Groep en het Openbaar Onderwijs;</p> <p>3. Schoolbesturen in de regio;</p> <p>4. Gemeente;</p>	<p>Nvt</p> <p>2016: € 3.214,00 2017: € 6.427,00 (dit betreft 4 uur per week extra leerplicht).</p>
<p>We zorgen ervoor dat jongeren vanaf 18 jaar in de gelegenheid worden gesteld om een gestarte opleiding af te ronden.</p>	<p>We zorgen ervoor dat een nieuwkomer van 18 jaar en ouder zich snel kan inschrijven in een beroepsopleiding.</p>	<p>Gemeente faciliteert door contact te leggen met betrokken partijen, zoals UAF⁴. Gemeente en UAF gaan in gesprek met DUO⁵ om te onderzoeken hoe een nieuwkomer snel kan deelnemen aan een (voortzetting van de) beroepsopleiding. Gemeente gaat in gesprek met Stichting VluchtelingKinderen om te bezien of hiervoor een</p>	<p>2016: € 6.500,00 2017: € 10.000,00 (het organiseren van een pilot in onze gemeente)</p>

⁴ Stichting voor Vluchteling-Studenten

⁵ Dienst Uitvoering Onderwijs

Wat gaan we doen?	Hoe gaan we dat doen?	Wie gaat het doen?	Wat kost het?
		pilot in onze gemeente kan worden gedaan.	

5.6 Gezondheidszorg

Nieuwkomers hebben over het algemeen veel meegemaakt in het land van herkomst en op weg naar Europa. Daarom versterken we de preventie op lichamelijke en geestelijke gezondheid met inzet van de sociale dorpssteams, door samenwerking tussen ketenpartners te stimuleren en preventieprogramma's op te stellen.

Wat gaan we doen?	Hoe gaan we dat doen?	Wie gaat het doen?	Wat kost het?
Bij iedere nieuwkomer vindt een huisbezoek plaats. De sociale dorpssteams voeren de regie.	Dorpssteams inventariseren of JGZ-verpleegkundigen al op huisbezoek gaan, en stemmen af met JGZ en vluchtelingenwerk. In gesprekken integraal andere levensgebieden meenemen.	Consulenten sociale dorpssteams, JGZ-verpleegkundigen, Vluchtelingenwerk.	We hebben hiervoor 1,3 fte extra nodig ⁶ . 2016: € 53.500,00 2017: € 107.000,00
We werken interdisciplinair samen om psychische/psychiatrische problemen bij jongeren/gezinnen eerder te onderkennen.	<u>Voor professionals:</u> Om psychische problematiek als gevolg van traumatische gebeurtenissen in een vroegtijdig stadium te onderkennen en adequate hulp te kunnen bieden, zorgen we voor	Pharos/Talentonen voert voorlichtingsbijeenkomsten voor professionals uit (gemeente frontoffice, scholen, dorpssteams, RDWI etc).	Extra voorlichtingsbijeenkomsten voor professionals 2016: € 3.000,00 2017: € 6.000,00

⁶ We gaan ervan uit dat de consulenten de helft van de nieuwkomers bezoeken (nieuwkomers die nog niet bezocht zijn door andere professionals). We gaan ervan uit dat bij een derde van de nieuwkomers meer hulp en ondersteuning nodig is gezien de zware problematiek.

Wat gaan we doen?	Hoe gaan we dat doen?	Wie gaat het doen?	Wat kost het?
	<p>goede verbinding tussen de diverse disciplines.</p> <p>We hebben er oog voor dat de maatschappelijke positie (mede) oorzaak kan zijn voor psychische problemen.</p> <p><u>Voor nieuwkomers:</u></p> <p>We versterken de veerkracht van nieuwkomers en sluiten aan bij hun eigen kracht in de ketenzorg.</p>		
<p>We versterken preventieprogramma's en pakken deze waar mogelijk integraal op met programma's voor nieuwkomers.</p>	<p>We hebben al diverse preventieprogramma's (bijv. bewegen, alcoholpreventie). We inventariseren wat er nodig is en passen programma's waar nodig aan nieuwkomers aan.</p> <p>Voor preventieprogramma's sluiten we zo mogelijk ook aan bij inburgeringscursussen en bij school.</p>	<p>Gemeente samen met ketenpartners (bv GGD, VWUH, onderwijs, Samen Veilig (SAVE) (gaat over veiligheid van kinderen).</p>	<p>2016: € 6.000,00 2017: € 10.000,00 (extra geld voor preventieprogramma's)</p>
<p>We zorgen ervoor dat taalproblemen opgeheven worden door tolkentelefoon/tolkdienst te vergoeden bij bezoek aan</p>	<p>Het gebruik van tolken wordt niet meer vergoed door de overheid.</p> <p>De Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) heeft aangegeven dat deze kosten</p>	<p>Gemeente monitort of het rijk de afspraken nakomt.</p> <p>Plaatselijke politiek brengt dit onder aandacht van landelijke</p>	<p>Nvt</p>

Wat gaan we doen?	Hoe gaan we dat doen?	Wie gaat het doen?	Wat kost het?
professional (huisarts, sociaal dorpsteam etc)	tijdelijk kunnen worden gedeclareerd in het zogenaamde GVA (gemeentelijk versnellingsarrangement). Na de overbruggings-periode zien wij erop toe dat het rijk dit structureel regelt middels een collectieve verzekering voor nieuwkomers.	politiek.	

5.7 Vrijwilligerswerk

Nieuwkomers willen graag een steentje bijdragen aan de lokale samenleving door het verrichten van vrijwilligerswerk. Tegelijk zijn autochtone inwoners bereid om als vrijwilliger de nieuwkomers te helpen met inburgeren, verbinden, ontmoeten of als buddy. Vaak gaat deze matching niet vanzelf. Daarnaast vraagt begeleiding van nieuwkomers door vrijwilligers ook om de nodige deskundigheidsbevordering (hoe kunt je omgaan met getraumatiseerde nieuwkomers? Hoe overbrug je culturele verschillen, bijvoorbeeld in man-vrouw denken? Hoe overbrug je taalproblemen? Etc.)

Wat gaan we doen?	Hoe gaan we dat doen?	Wie gaat het doen?	Wat kost het?
We coördineren vraag en aanbod in vrijwilligerswerk.	<ol style="list-style-type: none"> 1. We werven vrijwilligers die nieuwkomers ondersteunen en begeleiden bij hun integratie in de Nederlandse samenleving; 2. We organiseren (fysiek en digitaal) een plek waar vrijwilligers zich kunnen 	Gemeente faciliteert, lokale partners voeren uit: VWUH samen met een - per dorp - te vormen platform van organisaties die zich bezig houden met werving en matching van vrijwilligers.	Extra budget om per dorp werving en matching te doen: 2016: € 6.500,00 2017: € 10.000,00

Wat gaan we doen?	Hoe gaan we dat doen?	Wie gaat het doen?	Wat kost het?
	melden en waar inzet gecoördineerd wordt; 3. We helpen/matchen nieuwkomers, die vrijwilligerswerk willen doen.		
We ondersteunen en begeleiden vrijwilligers.	Het is voor vrijwilligers niet altijd eenvoudig om nieuwkomers te begeleiden (en andersom). Daarom zorgen wij ervoor dat vrijwilligers ondersteund worden om hun taak goed te kunnen doen.	Gemeente faciliteert, lokale partners voeren uit: VWUH, UHSG ⁷ (SportImpuls), Sociale dorpssteams (individuele ondersteuning) en sociaal makelaars (collectief), maar ook ondernemers en zorgaanbieders .	Extra gelden om Deskundigheidsbevordering te organiseren: 2016: € 5.000,00 2017: € 7.500,00
We organiseren vrijwilligersactiviteiten voor nieuwkomers.	Om nieuwkomers elkaar te laten ontmoeten en om zo snel mogelijk kennis te maken met de eigen inwoners/dorpen, organiseren we activiteiten. Dit kan heel breed zijn, bijv. een voetbaltoernooi (zie ook thema Sport en Vrije Tijd)	Gemeente faciliteert, lokale partners voeren uit: Sociale dorpssteams, sociaal makelaars en dorpscoördinatoren ondersteunen initiatieven vanuit de samenleving (dorpen), (sport)verenigingen etc.	Werkbudget om extra initiatieven te faciliteren: 2016: € 6.500,00 2017: € 10.000,00

5.8 Sport en Vrije Tijd

We zorgen ervoor dat nieuwkomers mee kunnen doen aan de samenleving. We doen dit vooral door verbindingen te leggen. Er gebeurt al heel veel, dit moet aan elkaar geknoopt worden. We starten in principe niet speciaal voor nieuwkomers initiatieven op het gebied van sport en vrije tijd op. Maar daar waar nodig verbinden, makelen, koppelen en faciliteren we, het liefst op dorpsniveau.

⁷ Utrechtse Heuvelrug Sportief en Gezond

Wat gaan we doen?	Hoe gaan we dat doen?	Wie gaat het doen?	Wat kost het?
We zorgen ervoor dat vraag en aanbod sport en vrije tijd bij elkaar komt.	In de dorpen zijn al veel initiatieven, maar vaak zijn vraag en aanbod onvoldoende aan elkaar gekoppeld. Daarom zorgen we ervoor dat er een makelaar in het leven wordt geroepen, die (ook digitaal) vraag en aanbod voor nieuwkomers koppelt (zie ook thema vrijwilligers).	Gemeente faciliteert, maatschappelijke organisaties voeren uit (VWUH, dorpsnetwerken, Bibliotheek ZOUT, Welnuh, UHSG, HeuvelrugSportInitiatief (HSI), BuurtWelzijn).	2016: € 6.000,00 2017: € 10.000,00 (bedoeld om de functie van (digitale) makelaar (Buurtwelzijn) te creëren en/of verder uit te bouwen).
We zorgen ervoor dat er op dorpsniveau ontmoeting is tussen nieuwkomers onderling en tussen nieuwkomers en autochtone inwoners.	Om te zorgen dat inwoners elkaar ontmoeten, zorgen we ervoor dat er voldoende ruimte beschikbaar is (cultuurhuizen, bibliotheek, taalpunten, sportaccommodaties, scholen)	Maatschappelijke organisaties, gemeente faciliteert waar nodig.	Nvt
We stellen per dorp informatie beschikbaar	We zorgen dat er een informatiepakket (en/of een bijeenkomst) per dorp is, waarbij info beschikbaar is over historie, verenigingsleven, sportclubs ed. De informatie is in het Nederlands en Engels beschikbaar.	Een nader te bepalen partij. Gemeente faciliteert.	2016: € 2.000,00 2017: € 3.000,00 (kosten voor opstellen en maken van een informatiepakket + organisatie bijeenkomsten)

Wat gaan we doen?	Hoe gaan we dat doen?	Wie gaat het doen?	Wat kost het?
We maken deelname aan sport en vrije tijd voor nieuwkomers mogelijk.	<p>1. Soms zijn er financiële belemmeringen om mee te doen aan sport of cultuur. We nemen deze weg door het Jeugdsportfonds en Jeugdcultuurfonds te promoten. Voor volwassenen wijzen we (via de sociale dorpssteams) de weg naar de minima-regelingen van de RDWI.</p> <p>2. We verbinden nieuwkomers aan lokale initiatieven, bijvoorbeeld ruilbeurzen voor (sport)kleding, materialen, instrumenten ed.</p>	<p>1. Jeugdsportfonds, Jeugd cultuurfonds, RDWI. Gemeente faciliteert.</p> <p>2. Lokale organisaties of betrokken inwoners, gemeente zorgt voor verbinding.</p>	<p>Nvt</p> <p>Nvt</p>

5.9 Communicatie en participatie

Bij de bespreking van dit thema tijdens de tweede bijeenkomst werd duidelijk dat de beelden die inwoners/partners bij deze begrippen hebben heel verschillend zijn. Dit bleek met name uit de voorstelronde toen naar de verwachtingen werd gevraagd. Deze liepen uiteen van:

- eigen organisatie onder de aandacht brengen
- informatie, inspiratie opdoen/oriënteren
- meer samenwerking krijgen tussen organisaties

- bijdragen aan participatie van nieuwkomers in de samenleving
- helderheid scheppen over verwachtingen: wat communiceren we wanneer
- het delen van het belang van communicatie en participatie tussen oud- en nieuwkomers
- ideeën opdoen om het draagvlak rondom vluchtelingen te verbeteren.

Wat vinden de inwoners/partners belangrijk bij de informatievoorziening?

- Draagvlak is de basis. Hierbij is het belangrijk dat de gemeente transparant is over de feiten.
- Vindplaats activiteiten aanbod creëren. Breed werd het belang onderschreven dat er behoefte is aan een overzicht (bijv. online) waar organisaties elkaar kunnen vinden, maar ook nieuwkomers kunnen zien wat er allemaal mogelijk is. Hierin zagen de deelnemers een centrale rol weggelegd voor de Vluchtelingenwerkgroep.
- Participatie tot stand brengen tussen nieuw- en oudkomers. Hierbij is het van belang dat iedereen kan meedoen, dat activiteiten zichtbaar zijn.

Op basis van de uitkomsten en de grote overlap van de aandachtspunten met de overige thema's is het advies om dit thema niet apart te bespreken. Communicatieve speerpunten komen met name terug bij het thema inburgering, maar hebben raakvlakken met alle inhoudelijke thema's en worden dan ook integraal binnen het programmateam, met ervaringsdeskundigen en externe partners verder opgepakt. Bij de communicatie over de voortgang van het actieplan ligt met name de regie bij de gemeente; bij communicatie om de integratie te bevorderen, activiteiten bekend te maken bij de inwoners en meer participatie tussen oud- en nieuwkomers tot stand te brengen zijn met name de diverse partners aan zet. De rol van de gemeente kan hierbij faciliterend zijn.

6 De financiën

Het inburgeren van nieuwkomers kost geld. Tegelijk krijgen we vanuit het Rijk ook de nodige middelen om de nieuwkomers te laten inburgeren. Hieronder brengen we de baten en lasten voor de jaren 2016 en 2017 in beeld, waarbij het uitgangspunt is dat alle door het rijk beschikbaar gestelde middelen ten goede komen van de nieuwkomers. Hierbij moet wel gemeld worden dat de vergoeding afhankelijk is van het daadwerkelijk aantal uitgeplaatste nieuwkomers in onze gemeente.

In onderstaand overzicht zijn alle kosten vanuit dit actieplan in beeld gebracht. Het gaat hierbij om kosten voor activiteiten, subsidies en personele kosten. Het betreft aanvullende kosten. Bestaande kosten, die al in de begroting verwerkt zijn (bijvoorbeeld de reguliere subsidie aan VWUH of de reguliere vve-plaatsen) zijn hierin niet meegenomen.

Lasten actieplan integratie nieuwkomers

Thema	2016	2017
Inburgering (paragraaf 5.2)	€ 36.256,00	€ 55.070,00
Huisvesting (paragraaf 5.3)	€ 23.473,00	€ 35.210,00
Werk en Inkomen (paragraaf 5.4)	€ 17.500,00	€ 24.250,00
Onderwijs (paragraaf 5.5)	€ 9.714,00	€ 67.867,00
Gezondheidszorg (paragraaf 5.6)	€ 9.000,00	€ 16.000,00
Vrijwilligerswerk (paragraaf 5.7)	€ 18.000,00	€ 27.500,00
Sport en Vrije Tijd (paragraaf 5.8)	€ 8.000,00	€ 13.000,00
Overkoepelend		
Versterken sociale dorpssteams	€ 53.500,00	€ 107.000,00
Programmamanager	€ 21.376,00	€ 32.064,00
Werkbudget organisatie bijeenkomsten	€ 15.000,00	€ 10.000,00
Overheveling naar 2017	€ 270.238,00	
Totaal lasten Actieplan	€ 482.057,00	€ 387.961,00
Baten		
Overheveling van 2016 naar 2017		€ 270.238,00
RMBA vergoeding	€ 204.057,00	€ 82.950,00
Restant RMBA vergoeding 2014-2015	€ 62.000,00	
Uitwerkingsakkoord verhoogde instroom	€ 216.000,00	€ 75.000,00
Totaal baten	€ 482.057,00	€ 428.188,00
<i>Nog beschikbaar voor dit doel</i>	€ 0,00	€ 40.227,00

Uitleg bij de baten:

Overheveling van 2016 naar 2017: De duur van het actieplan is twee jaar en daarom hevelen wij de resterende gelden 2016 over naar 2017, zodat ze beschikbaar blijven voor de totale realisatie van dit plan. Op basis van de huidige inzichten houden wij aan het einde van 2017 € 40.227,00 over. Voorlopig houden wij dit bedrag binnen het programma beschikbaar voor aanvullende activiteiten.

RMBA (Regeling Maatschappelijke Begeleiding Asielgerechtigden) vergoeding: Per gehuisveste statushouder krijgt de gemeente in de jaren 2016 en 2017 een bedrag van € 2.370,00. Dit geldt alleen voor nieuwkomers in de leeftijd 16 t/m 64 jaar. Dit bedrag is gelabeld en kan alleen worden ingezet voor maatschappelijke begeleiding en inburgering van de nieuwkomer. De vergoeding wordt na declaratie bij het COA overgemaakt aan de gemeente. De wijze van besteding wordt aan de gemeenten overgelaten, maar het moet achteraf, indien daarom wordt verzocht, wel aantoonbaar beschikbaar gesteld zijn ten behoeve van de inburgering van de nieuwkomer.

We verwachten dat ca 70% van de nieuwkomers een leeftijd heeft van 16 t/m 64 jaar. Dit percentage is bepaald op basis van de leeftijden van de vergunninghouders die in 2015 aan de gemeente zijn gekoppeld.

In deze berekening is ervan uitgegaan dat we in 2016 het aantal te plaatsen nieuwkomers uitplaatsen (123). Gezien de ontwikkelingen in de huisvesting (begin juni 70 personen uitgeplaatst) en het feit dat we extra huisvesting realiseren voor meerdere nieuwkomers (zie thema Huisvesting), lijkt dit een reële inschatting.

Voor 2017 schatten we in dat we opnieuw 123 personen moeten uitplaatsen. We hebben een voorzichtige berekening gemaakt, waarbij we ervan uitgaan dat we 50 nieuwkomers kunnen plaatsen. De RMBA vergoeding valt dan lager uit.

Restant RMBA vergoeding: In de voorgaande jaren is de RMBA vergoeding niet in zijn geheel besteed. Er is daarom een bedrag over van € 62.000,00. We zetten dit bedrag in 2016 in, aangezien we dan nog 21 extra nieuwkomers hebben uit te plaatsen, die we in 2015 nog niet hebben uitgeplaatst. In totaal moeten we in 2016 dus 144 nieuwkomers plaatsen.

Uitwerkingsakkoord verhoogde instroom asielzoekers: Het Rijk heeft onlangs met de gemeenten een uitwerkingsakkoord gesloten inzake de verhoogde instroom van nieuwkomers. In dit akkoord leggen Rijk en de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) afspraken vast over extra middelen aan gemeenten, voor de integratie en participatie van nieuwkomers. Hierbij is over de jaren 2016 en 2017 in totaal 381 miljoen euro extra geld beschikbaar.

Navraag bij de VNG heeft uitgewezen dat bij voorzichtige schatting (verwachte instroom van totaal 86.000 nieuwkomers in 2016 en 2017) een extra bedrag per nieuwkomer beschikbaar zal zijn van € 4.400,00 (dus bovenop de al te ontvangen gelden vanuit de RMBA). Echter, dit bedrag staat nog niet met zekerheid vast. Daarnaast moet uit dit bedrag niet alleen de integratie en participatie van nieuwe inwoners worden bekostigd, maar ook kosten op het gebied van jeugdhulp, jeugdgezondheidszorg, leerlingenvervoer, bijzondere bijstand en infectieziektebestrijding.

Aangezien het nu onduidelijk is welk bedrag we hier extra aan betalen in verband met nieuwkomers, hebben we een hele voorzichtige berekening gemaakt. We gaan ervan uit dat we per nieuwkomer € 1.500,00 extra kunnen inzetten voor integratie en participatie. Bij het uitwerkingsakkoord geldt dat het geld de nieuwkomer volgt. Als wij in 2016 144 nieuwkomers plaatsen, ontvangen we vanuit het Rijk voor dat aantal het extra bedrag. Daarbij komt dat dit bedrag waarschijnlijk voor elke nieuwkomer geldt, dus ook voor kinderen en ouderen. In september ontvangen we middels de septembercirculaire vanuit het Rijk de concrete cijfers rondom onze gemeente.

7 Tijdpad op hoofdlijnen

Nadat de gemeenteraad heeft ingestemd met dit actieplan, gaan we de actiepunten per speerpunt verder uitwerken op de aangegeven manier en met de genoemde stakeholders en organisaties. Per thema is een trekker benoemd, die de voortgang van zijn thema monitort. Deze trekker maakt per thema en per actiepunt een tijdspad van realisatie. Sommige actiepunten kunnen direct gerealiseerd worden. Bij andere actiepunten zijn verdere gesprekken en uitwerking met stakeholders nodig.

Daarnaast is er voor de komende anderhalf jaar een programmamanager aangesteld. Zij monitort de voortgang van het gehele programma. We streven ernaar dat alle actiepunten eind 2017 zijn gerealiseerd.

Bijlage: Motie gemeenteraad

Motie Integraal Integratiebeleid Vluchtelingen

De raad van de gemeente Utrechtse Heuvelrug, in vergadering bijeen op 9 november 2015 voor het bespreken en vaststellen van de Programmabegroting 2016-2019,

Constateernde dat

- De opvang en integratie van verblijfsrechtige vluchtelingen op dit moment en de komende periode een grote uitdaging zal zijn voor de lokale samenleving en de gemeente.
- De uitdagingen zich verspreiden over meerdere beleidsprogramma's van de gemeentelijke organisatie en hierbij diverse organisaties binnen onze gemeente betrokken zijn.

Is van mening dat

- Het voor de vluchtelingen én de samenleving van belang is dat er een integraal beleid is voor deze kwetsbare groep nieuwe inwoners.
- Het beleid over meerdere beleidsterreinen op elkaar afgestemd dient te zijn. In ieder geval werk & inkomen, onderwijs, taalcursussen, huisvesting, gezondheidszorg, jeugdzorg en welzijn.
- Diverse organisaties, inwoners (groepen) en gemeente/wijkteams een belangrijke rol vervullen bij de integratie van vluchtelingen en elkaar daarin kunnen versterken.
- Goede en tijdige communicatie kan bijdragen aan het draagvlak voor de integratie van vluchtelingen in de dorpen van de Utrechtse Heuvelrug.
- Maatschappelijke initiatieven voor de integratie van vluchtelingen actief gesteund moeten worden.

Verzoekt het college

- Op korte termijn (eind januari 2016) een bijeenkomst te organiseren met alle betrokken organisaties die in dit vraagstuk een rol spelen zoals scholen, woningbouwcorporaties, Vluchtelingen Werkgroep, taalcoachproject, St. VluchtelingKinderen, Welnuh, kerken, sportclubs, regionale sociale dienst e.a.
- Mede op basis van deze avond een integraal actieplan integratie vluchtelingen op te stellen waarin de verschillende beleidsterreinen aan bod komen en kansen worden onderkend en benut.
- De contouren van dit actieplan voor 1 april 2016 aan de raad en de inwoners voor te leggen, middels onze BOB werkwijze.

Indieners

GroenLinksPvdA – Hans Waaldijk
D66 – Cosmas Blaauw
CDA – Chantal Broekhuis
SP – Jasper van Geijtenbeek
CU – Dick Karssen